

Surowce i substancje lecznicze stosowane w drobnych urazach - zalecenia

Andrzej Czyrski – Katedra i Zakład Farmacji Fizycznej i Farmakokinetyki, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

W jaki sposób powstają drobne urazy?

Drobne urazy są wynikiem uszkodzenia drobnych naczyń krwionośnych, które znajdują się pod skórą. Pojawiają się po uderzeniu o twarde przedmioty, mogą być również wynikiem ucisku. W wyniku tego pod skórą dochodzi do wylewu o sinawo-granatowym zabarwieniu, który z czasem może zmieniać swoją barwę. Aby zapobiec powstaniu dużej zmiany, miejsce urazu należy schłodzić chłodnym kompresem owiniętym w materiał zabezpieczający.

Przyczyny powstawania drobnych urazów:

- **Kruchość naczyń krwionośnych** – z wiekiem stają się one coraz bardziej kruche a podskórna tkanka tłuszczowa ulega redukcji.
- **Awitaminoza** - niedobór witaminy C i K. Witamina C działa ochronnie na naczynia krwionośne, a witamina K wpływa na krzepliwość krwi. Jest ona niezbędna do tworzenia czynników krzepnięcia.
- **Skazy krwotoczne** – nabyte lub wrodzone zaburzenia krzepliwości krwi.
- **Przyjmowane leki** – są wśród nich leki o działaniu przeciwbólowym, przeciwzapalnym z grupy niesteroidowych leków. przeciwzapalnych takich jak kwas acetylosalicylowy, ibuprofen, ketoprofen, naproksen – dostępne bez recepty lekarskiej. Powodują zmniejszenie krzepliwości krwi, co może przełożyć się na skłonność do powstawania siniaków.
- **Choroby współistniejące** - choroby nerek, choroby wątroby, anemia.

Z pomocą przychodzą następujące surowce roślinne oraz substancje lecznicze:

Arnika górská (*Arnica montana*)

- Surowiec: kwiat
- Związki aktywne z grupy flawonoidów, olejków eterycznych, triterpenów i kwasów fenolowych
- Działanie antyseptyczne, polepsza ukrwienie i resorpcję siniaków
- Zmniejsza obrzęki i stany zapalne
- Nie należy stosować jeżeli występuje uczulenie na surowce z rodziny Asteraceae (Compositae)

Kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*)

- Surowiec: kwiat, owoc, kora i nasiono
- Związki czynne to saponozydy, flawonoidy czy kumaryny
- Uelastycznia ściany naczyń włosowatych
- Działa uszczelniająco, przeciwobrzękowo i przeciwzapalnie

Nagietek lekarski (*Calendula officinalis*)

- Surowiec: kwiat
- Zawiera triterpeny, flawonoidy i olejki eteryczne
- Koszyczki nagietka mają działanie podobne do koszyczków arniki górskiej
- Stosowany w stłuczeniach

Skrzyp polny (*Equisetum arvense*)

- Wspiera regenerację skóry po uszkodzeniach mechanicznych
- Zawarte w nim flawonoidy wzmacniają ściany naczyń krwionośnych
- Długotrwałe przyjmowanie preparatów ze skrzypu może prowadzić do niedoboru witaminy B1

Heparyna

- Stosowana w leczeniu krwiaków podskórnych oraz stłuczeniach
- Wykazuje miejscowe działanie przeciwzakrzepowe przeciwobrzękowe i przeciwzapalne
- Nie stosuje się na otwarte rany
- Ostrożnie stosować przy jednoczesnym stosowaniu leków przeciwzakrzepowych

Octanowinian glinu

- Stosowany miejscowo na skórę w stłuczeniach, obrzękach stawowych i pourazowych
- Jest dostępny w postaci żelu lub tabletek
- Ma działanie ściągające
- Nie należy stosować na błony śluzowe

Rutozyd

- Flawonoid o właściwościach przeciwutleniających
- Uszczelnia naczynia kapilarne
- Zmniejsza przepuszczalność włosowatych naczyń krwionośnych
- Zwiększa elastyczność i odporność mechaniczną naczyń
- Łączony jest z witaminą C

Jeżeli mimo zastosowanych zabiegów (chłodzenie, aplikacja preparatów leczniczych) ból i zasinenie nie ustępują, czy wręcz nasilają się, niezbędna jest konsultacja lekarska